

הַדָּר HADAR
תורה · עבודה · חסד

י"א אֲדָר תשפ"ו 28-27 פברואר 2026

• מָה בַּפָּרָשָׁה •

- בפרשה זו יש מצוות נוספות הקשורות למשכן. צריך להדליק את המנורה בשמן זית זך, וצריך שיהיה בה נֵר תָּמִיד.
- אהרן והכהנים עובדים במשכן. כל הכהנים לובשים את אותם הבגדים, אבל לכהן הגדול יש בגדים מיוחדים נוספים שרק הוא לובש. ב"דבש" השבוע נסתכל מקרוב על כל אחד מבגדי הכהונה.
- אהרן ובניו מתכוננים לקראת עבודת המשכן בעזרת קורבנות מיוחדים במשך שבעה ימים. יש גם הוראות לקורבן שמקריבים בכל יום - קָרְבַּן הַתָּמִיד.
- ה' מצווה את משה לבנות את מזבח הקטורת. המזבח יהיה עשוי מזהב טהור ויוצב בתוך המשכן.

• אֵפֹד •

וְעָשׂוּ אֶת הָאֵפֹד (שמות כח:ו)

וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצֹת זָהָב וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר (שמות כח:יג-יד)

השרשראות מחברות את האפוד לחושן.

שְׁתֵּי **כְּתֵפֹת** חֹבְרֹת יִהְיֶה לוֹ (שמות כח:ז)

וְלָקַחְתָּ אֶת שְׁתֵּי אַבְנֵי שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם **שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**: שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת (שמות כח:ט-י)

וְחֵשֶׁב אֲפָדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה (שמות כח:ח)

באיור הזה אנחנו מראים את הכתפות של האפוד לפי הפירוש של רש"י.

אבל הרשב"ם (נכדו של רש"י) חושב שהאפוד היה דומה יותר לחולצה או לטוניקה, והיה עשוי מבד שכיסה גם את גבו של הכהן הגדול.

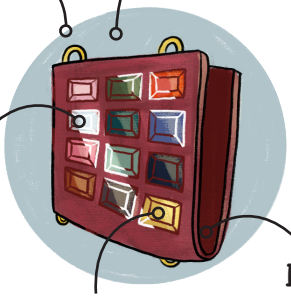
רשב"ם (צרפת, לפני 950 שנה)

שֶׁאִם לֹא הָיוּ חוֹבְרוֹת הַכְּתֵפוֹת יַחַד אֶלָּא כְּמוֹ שְׁתֵּי רְצוּעוֹת עוֹלוֹת עַל צַוָּארוֹ... אִם כֵּן כְּשֶׁהַכֹּהֵן עָסוּק בַּעֲבוֹדָה וְכוֹפֵף אֶת צַוָּארוֹ לְמַטָּה, יִהְיוּ נוֹפְלוֹת הַכְּתֵפוֹת וּמִתְפָּרְדוֹת.

- קרה לכם פעם שלבשתם בגד שכל הזמן החליק או נפל? האם זה הפריע לכם?
- אילו הוכחות תוכלו למצוא בפסוקים לפירוש של רש"י?

• חֹשֶׁן •

וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט (שמות כח:טו)

רָבוּעַ יִהְיֶה כָּפוּל זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ (שמות כח:טז)

רשב"ם חושב שֶׁזֶּרֶת היא חצי אמה. אמה הוא 48 ס"מ, לכן זרת היא 24 ס"מ (לפי החישוב של ר' אברהם חיים נאה).

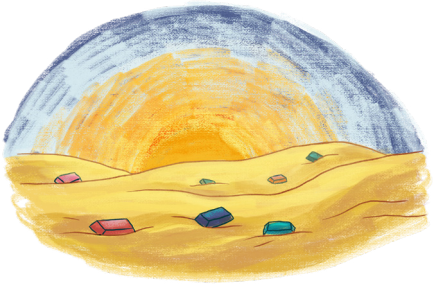
וְנָתַתָּה אֶת שְׁתֵּי **עֲבֹתֹת** הַזָּהָב עַל שְׁתֵּי **הַטַּבָּעֹת** אֶל קְצוֹת הַחֹשֶׁן (שמות כח:כד)

וּמִלֵּאתָ בּוֹ מִלֵּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרִים (שמות כח:יז)

וְנָתַתָּ אֶל חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת **הָאוּרִים** וְאֶת **הַתֻּמִּים** (שמות כח:ל)

רש"י מסביר שהאורים ותומים היו כתב של השם המפורש (שם ה') שהיה בתוך החושן.

וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת **שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לִבּוֹ (שמות כח:כט)

איך היו לבני ישראל אבנים יקרות עבור החושן והאפוד? לפי רבי שמואל בר נחמני במדרש (מסכת יומא דף עה ע"א), האבנים האלו ירדו מהשמיים יחד עם המן שבני ישראל אכלו במדבר!

רבי שמואל בר נחמני שם לב לכך שהמילים "בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר" מופיעות גם בפסוקים שמתארים את החומרים שנתרמו למשכן, וגם בפסוקים שמדברים על המן.

משכן

וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה **בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר** (שמות לו:ג)

מן

וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ **בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר** (שמות טז:בא)

- האם תוכלו לחשוב על דרכים שבהן האבנים היקרות עזרו לבני ישראל לשרוד, בדיוק כמו המן?
- דמיינו איך היה מרגיש לצאת החוצה ולגלות אבנים יקרות נופלות מהשמיים!

כל הזכויות שמורות למכון הדר. ניתן להעתיק ולצלם למטרות לא מסחריות. מכון הדר

• מְעִיל •

וְעָשִׂיתָ אֶת מְעִיל הָאֵפוֹד כְּלִיל תְּכֵלֶת (שמות כח:לא)

וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׁרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי ה' וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת (שמות כח:לה)

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף פח ע"ב)

וְאָמַר רַבִּי עִנְיְנִי בַּר שָׁשׁוֹן לָמָּה נִסְמְכָה פָּרָשַׁת קָרְבָּנוֹת לְפָרָשַׁת בִּגְדֵי כְהֻנָּה לוֹמַר לָךְ מָה קָרְבָּנוֹת מְכַפְּרִין אַף בִּגְדֵי כְהֻנָּה מְכַפְּרִין...

מְעִיל מְכַפֵּר עַל לָשׁוֹן הָרָע מִנַּיִן? אָמַר רַבִּי חֲנִינָא יָבֹא דָּבָר שֶׁבִּקְלוֹל וִיכַפֵּר עַל קוֹל הָרָע.

פַּעֲמֹן זָהָב **וְרִמּוֹן** פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב (שמות כח:לד)

כשהכהן הגדול התהלך במשכן, הפעמונים בתחתית המעיל שלו צלצלו והשמיעו קול של קדושה.

- מה המדרש הזה מלמד אותנו על הכוח של קולות קדושים? אילו קולות של קודש ניתן להשמיע?

• שְׁאֵלוֹת הַשָּׁבוּעַ •

התשובות לשבע השאלות הראשונות נמצאות בעלייה התואמת בקריאת התורה. התשובות לשאלות 8-9 קשות יותר, ויכולות להימצא בכל מקום בפרשה. התשובה לשאלה 10 נמצאת בהפטרה.

עליות:

1) שמות כז:כ – כח:יב

2) כח:יג-ל

3) כח:לא-מב

4) כט:א-יח

5) כט:יט-לז

6) כט:לח-מו

7) ל:א-י

הפטרה לפרשת זכור:

שמואל א טו:א-לד

(עדות המזרח) טו:ב-לד (אשכנז)

בהבנה!

1. כמה שמות היו על כל אחת מהאבנים שעל כתפות האפוד?
2. כמה טבעות זהב היו לחושן?
3. אילו מילים היו כתובות על הציץ?

4. איזה סוג קורבן היה הפר?
5. מה הם שלושת האיברים עליהם אהרן שָׂם את דם האַיִל?
6. חוץ מֵהַכֶּבֶשׂ, אילו דברים נוספים היו חלק מקורבן התמיד?
7. אילו שתי מילים שמופיעות זו אחר זו הן כמעט זהות – עם הבדל של אות אחת בלבד?
8. איזה חג מוזכר בפרשה שלנו?
9. כמה פעמים מופיע השם "משה" בפרשה שלנו?
10. **מההפטרה:** איזה כהן מוזכר בשמו?

* חפשו את התשובות בעמוד 8

מכון הדר ע"ר | חובבי ציון 25 ירושלים | 02-563-3782 | israel@hadar.org | mechonhadar.org.il מכון הדר

• צִיץ •

וְעָשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ עָלָיו פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַה׳
(שמות כח:לו)

וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרָצוֹן לָהֶם
לִפְנֵי ה׳ (שמות כח:לח)

וְשַׂמְתָּ אֹתוֹ עַל פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה עַל **הַמִּצְנָפֶת**
(שמות כח:לז)

חז״ל שואלים (תלמוד בבלי יומא ז ע״ב): איך ייתכן שהציץ היה על מצחו של הכהן הגדול כל הזמן? הרי ברור שהוא היה חייב להסיר אותו לפעמים, למשל כשהלך לישון או נכנס לשירותים!

רבי שמעון ורבי יהודה מסכימים שהפסוק לא מתכוון לזה שהכהן הגדול לבש את הציץ על מצחו תמיד, אבל כל אחד מבין את המילה ״תמיד״ אחרת.

רבי שמעון מסביר שהפסוק מדבר על מה שהציץ עושה: הציץ תמיד מְרַצֶּה, כלומר מביא נחת רוח לה׳ ומפייס אותו כלפי העם, בין אם הכהן לובש אותו באותו רגע ובין אם לא.

רבי יהודה מסביר שהפסוק מדבר על התנהגות הכהן הגדול. הכהן לא הפסיק לחשוב על הציץ אפילו לרגע. בזמן שלבש את הציץ, לכהן הגדול היה אסור להגיע למצב של הֶסַח הַדַּעַת (אובדן ריכוז או תשומת לב).

הגמרא מקשרת את התכונה הזו של הציץ למצווה אחרת שגם בה אסור שיהיה ״היסח הדעת״:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף ח עמוד א

וּמָה צִיץ, שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא אַזְכָּרָה אַחַת [של שם ה׳], אָמְרָה תּוֹרָה: ״עַל מִצְחוֹ תָּמִיד״—שֶׁלֹּא יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ. תְּפִילִּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן אַזְכָּרוֹת הַרְבֵּה—עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

- למה הנחת תפילין ולבישת הציץ דורשות כל כך הרבה ריכוז ומחשבה?
- איך זה קשור לעובדה ששמו של הקב"ה כתוב עליהם?
- מה זה מלמד אותנו על המקום שצריך לתת לה' בחיים שלנו?

המשנה מתייחסת לציץ כחלק מדיון על ברכת כהנים:

משנה סוטה פרק ז משנה ו

בַּמְּדִינָה כֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים אֶת יְדֵיהֶן כְּנֶגֶד כְּתְפֵיהֶן, וּבַמִּקְדָּשׁ עַל גַּבֵּי רָאשֵׁיהֶן, חוּץ מִכֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁאֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ.

- לפי הדעה הזו במשנה, למה הכהן הגדול לא מרים את הידיים שלו גבוה מעל הציץ? מה המסר של המנהג הזה?

• דַּקָּה שֶׁל דִּיוּן •

איך זה עובד: הנה כמה טיעונים לפתיחת המשחק. התחלקו לשתי קבוצות והכינו מספר טיעונים. מומלץ להוסיף רעיונות חדשים לאלה שמובאים כאן. כל קבוצה תציג את עמדתה במשך שלושים שניות. הקבוצה המשכנעת ביותר תנצח!

נושא לדיון: כדאי תמיד לשמור על שגרה קבועה.

במשכן, קרבן התמיד היה כבש אחד שהקריבו בבוקר, וכבש אחד שהקריבו בין הערבים (שמות כט:לח-לט).

בעד שגרה

- קשה לנהל את הזמן. סדר יום קבוע וידוע מראש יכול לעזור.
- כשלא שומרים על שגרה, לעיתים קרובות שוכחים לעשות דברים חשובים. התוצאה יכולה להיות שנשארים רעבים, משועממים, מבולבלים... או שלא מספיקים להכין את שיעורי הבית.

נגד שגרה

- טוב להיות יצירתיים ולא לעשות את אותם הדברים כל הזמן.
- כיף לנסות דברים חדשים.
- כולם צריכים הפסקה מדי פעם.

תוכן ועריכה: טלי אדלר, אנה לאה ברשטיין סימפסון, מרה בראונפלד, יצחק ברונשטיין, חנה קופץ, שושי לוקשין, ג'רמי טאביק, איתן טוקר, אפי אונטרמן, ציביה פרנק ויגודה וג'ייסון רוגוף. עיצוב: ג'ן קלוה. איור: נועה קלנר.
מכון הדר

• בִּגְדֵי כְּהֵן הֶדְיוֹט (רגיל) •

את ארבעת הבגדים האלה לבשו גם כהן הדיוט וגם הכהן הגדול.

- לפי רש"י, המגבעת המתוארת כאן לכהן הדיוט היא זהה למצנפת שלבש הכהן הגדול (עמ' 5).
- לגבי האבנט (החגורה), יש דעות שונות. הכהן הגדול לבש אבנט מסוג אחד במשך כל השנה, ואבנט מיוחד ביום כיפור.
- רבי חושב שהאבנט של כהן הדיוט היה דומה לאבנט של הכהן הגדול בשאר ימות השנה.
- רבי אלעזר חושב שהאבנט של כהן הדיוט היה דומה לאבנט של הכהן הגדול ביום כיפור (בבלי יומא יב ע"ב).

תשובות:

1. שישה (כח:י)
2. שתיים (כח:כג)
3. קֹדֶשׁ לַה' (כח:לו)
4. חטאת (כט:יד)
5. תנוך האוזן, בוהן היד ובוהן הרגל (כט:כ)
6. סולת בלולה בשמן, ויין (כט:מ)
7. לְבָתִּים לְבַדִּים (ל:ד)
8. יום כיפור (ל:י)
9. אפס! זו הפרשה היחידה בחומשים שמות, ויקרא ובמדבר שבה משה לא מוזכר בשמו
10. צדוק (יחזקאל מג:יט)